

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 367/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Mgr. Roberta Antala – správcu konkurznej podstaty úpadcu BAVLNÁRSKE ZÁVODY – TEXICOM, s. r. o. „v konkurze“**, Textilná 23, Ružomberok, IČO 36 388 777, zastúpeného Mgr. Martinom Štoffom, advokátom, Stoličková 4, Banská Bystrica, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 31 S 35/2018 z 10. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 31. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 31 S 35/2018 z 10. marca 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd ako správny súd rozsudkom č. k. 31 S 35/2018 z 22. apríla 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol správnu žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného (Okresného úradu Žilina, odboru opravných prostriedkov, pozn.) č. k. OU-ZA-OOP6-2018/010455/HOL z 23. marca 2018. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom č. k. 1 Sžrk 7/2020 z 22. júna 2021 tak, že rozsudok krajského súdu zmenil a žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Sťažovateľ si uplatnil a vyčíslil náhradu trov konania vo výške 1 576,92 eur. O výške náhrady trov konania rozhodol krajský súd uznesením č. k. 31 S 35/2018 z 15. júna 2022 (ďalej len „uznesenie z 15. júna 2022“) tak, že sťažovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 871,10 eur. Sťažovateľ podal proti uzneseniu z 15. júna 2022 sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie z 15. júna 2022 zmenil a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania a trov kasačného konania vo výške 1 351,79 eur, ako aj náhradu trov konania o sťažnosti vo výške 92, 91 eur. Krajský súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania za úkon právnej služby „prevzatie a príprava zastúpenia v kasačnom konaní, vrátane prvej porady s klientom z 2. júna 2020“, pričom vychádzal z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, podľa ktorej ak právny zástupca účastníka zastupoval účastníka už v konaní pred súdmi nižšieho stupňa, pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia nemá nárok za tento úkon právneho zastúpenia v dovolacom konaní, keďže už bol oboznámený s problematikou sporu. Uvedené právne závery sú aplikovateľné aj pri rozhodovaní o náhrade trov v kasačnom konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ s uvedeným právnym názorom nesúhlasí, podľa jeho názoru sa krajský súd navyše nijakým spôsobom nezaoberal jeho sťažnostnou argumentáciou, keď stroho poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, ktorá však neobsahuje žiadne rozsiahlejšie, resp. bližšie odôvodnenie týkajúce sa nepriznávania trov právneho zastúpenia za daný úkon právnej služby. Odôvodnenie napadnutého uznesenia tak sťažovateľ nepovažuje za dostatočné.

5. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd síce na jednej strane poukazuje na rozhodnutie, ktoré údajne vyslovuje určitý právny názor, no sám ho vecne neodôvodnil. V prípade, ak krajský súd vydá rozhodnutie, je podľa názoru sťažovateľa nevyhnutné, aby zahŕňalo riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie, teda taký opis rozhodujúcich skutočností, pri ktorých nevznikajú pochybnosti o tom, ako k uvedeným záverom rozhodujúci orgán dospel. Vzhľadom na to, že krajský súd žiadne bližšie odôvodnenie v napadnutom uznesení neuviedol a ani sa nijako nevysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti, sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd tým hrubo porušil jeho základné právo na spravodlivý súdny proces.

6. Sťažovateľ trvá na svojich argumentoch uvedených v sťažnosti proti uzneseniu z 15. júna 2022, pričom v podstatnom uviedol, že daný úkon právnej služby bol vykonaný účelne, a to na účely poskytnutia kvalitnej služby právnej pomoci a na účely realizácie ústavného práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Napriek skutočnosti, že išlo o konanie nadväzujúce na konanie pred správnym súdom, ide o konanie procesne samostatné a k prevzatiu právneho zastúpenia došlo až v rámci ďalšej porady so sťažovateľom ako klientom, ktorá sa odohrala pred podaním kasačnej sťažnosti a ktorá bola preto nevyhnutná pre riadne uplatnenie jeho práv ako kasačného sťažovateľa.

7. Sťažovateľ tvrdí, že aj keď ten istý právny zástupca je oboznámený s problematikou sporu, musí s klientom zrealizovať poradu, kde musí klientovi objasniť podstatu kasačného konania, jeho špecifiká, predpoklady, náležitosti a ďalšie skutočnosti, ako aj vznik ďalších trov konania. Je teda potrebné, aby veci venoval určitý čas, za čo by mu logicky mala patriť náhrada, a to aj z dôvodu, že právny zástupca bude klientovi tento úkon pravdepodobne fakturovať v rámci dohodnutej zmluvnej odmeny.

8. Z argumentácie krajského súdu možno vyvodit' záver, že krajský súd náhradu trov konania za uvedený úkon pri zastupovaní tým istým advokátom nepriznáva, avšak ak by bol sťažovateľ zastúpený iným advokátom, ktorý by vykonával rovnaké úkony, náhradu trov konania by priznal. Nemôže byť preto prípustné, aby súd rozlišoval advokátov na základe toho, či sú oboznámení s prípadom alebo nie, a to hlavne v situácii, keď každý z nich musí vykonávať tie isté úkony právnej služby. Takéto závery naznačujú jasne badateľnú mieru diskriminácie, a to vzhľadom na nerovnaký prístup k priznávaniu náhrady trov konania za uvedený úkon výlučne podľa osoby advokáta. Krajský súd sa rovnako nevysporiadal s argumentáciou, že zastupovanie advokátom je v správnom súdnictve nevyhnutné (pretože je v zákone predpísané), a preto nemožno považovať takýto úkon za neúčelný. Argumentácia krajského súdu je tak vnútorne rozporná a nie je podložená žiadnymi logickými argumentmi.

9. V súvislosti s odkazom na judikatúru najvyššieho súdu sťažovateľ uviedol, že o ustálenú judikatúru v naznačenom zmysle určite nejde, keďže najvyšší súd vydal aj rozhodnutia, v ktorých prezentuje opačný právny názor. Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ domnieva, že ide len o arbitrárne rozhodnutie krajského súdu, ktoré nielenže nemá oporu v ustálenej rozhodovacej praxi, ale nie je ani náležite odôvodnené.

10. V súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ v podstatnom uviedol, že priamym dôsledkom nesprávneho rozhodnutia krajského súdu je stav, keď mu nebude nahradené zmenšenie jeho majetku v dôsledku neposkytnutia plnej náhrady trov právneho zastúpenia. Za situácie, keď sťažovateľ nezískal plnú výšku náhrady trov konania, hoci mu bola kasačným súdom priznaná, možno hovoriť o priamom negatívnom dopade na jeho majetkovú sféru spočívajúcom v nenavrátaní zmenšenej časti jeho majetku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením krajského súdu o trovách konania. Krajský súd mal podľa názoru sťažovateľa nepriznaním náhrady trov kasačného konania za úkon „*prevzatie a príprava právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom*“ postupovať svojvoľne a arbitrárne, pričom svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach týkajúcich sa trov konania poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017). O arbitrárnosti

(svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

13. Na druhej strane však ústavný súd pripomína, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

14. Ústavný súd však nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému všeobecný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie krajského súdu spĺňa požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

15. Krajský súd nepriznal náhradu trov kasačného konania za úkon „*príprava a prevzatie právneho zastúpenia*“, opierajúc sa o rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, konkrétne o rozhodnutia vo veciach sp. zn. 1 MOBdo 3/2011, sp. zn. 6 Cdo 125/2011, sp. zn. 6 Cdo 248/2012 a sp. zn. 1 MOBdo 3/2011 (pozri bod 8 napadnutého uznesenia), keďže právny zástupca sťažovateľa ho zastupoval už v pôvodnom konaní. Ústavný súd po analýze napadnutého uznesenia v kontexte sťažnostných námietok konštatuje, že závery krajského súdu sú v napadnutom uznesení riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Na základe argumentácie krajského súdu nemožno dospieť k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd posúdením obsahu napadnutého uznesenia z ústavne významných hľadísk dospel k záveru, že krajský súd sa s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie o trovách konania vysporiadal ústavne udržateľným spôsobom, a to aj s poukazom na konštantnú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu.

16. Ústavný súd netvorí súčasť sústavy všeobecných súdov, preto ani v situácii, ak existuje aj opačný aplikačný prístup k spornej otázke (konvenujúci predstavám sťažovateľa), nie je jeho názor o správnosti jej riešenia na podústavnej úrovni sám osebe spôsobilý spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu. V procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov zo strany krajského súdu totiž nebol obsiahnutý prvok svojevôle alebo extrémny rozpor s princípmi spravodlivosti.

17. Sťažovateľ v reakcii na argument krajského súdu odvolávajúceho sa na konštantnú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu poukazuje na to, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu o dotknutej otázke nebola ustálená. Ústavný súd súhlasí, že právna istota subjektov práva znamená očakávanie stabilného a jednotného prístupu súdov k riešeniu spornej otázky. Zároveň však ústavný súd k tomu dáva do pozornosti svoj právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní.

18. Nadväzujúc na námietku o údajne nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

19. Ústavnému súdu po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia nezostalo iné, než len konštatovať, že krajský súd postupoval v súlade s aplikovateľnou právnou normou, preto sa nemohol dopustiť ústavou zakázanej svojvôle, a tým aj porušenia ústavou zaručených práv, ktoré sťažovateľ označil v ústavnej sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol danú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

20. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu